

סיוע לתלמידים עולים חדשים

ראשת הפרויקט: פרופ' ורד וקנין-נוסבאום

רציונל ותאור הפרויקט

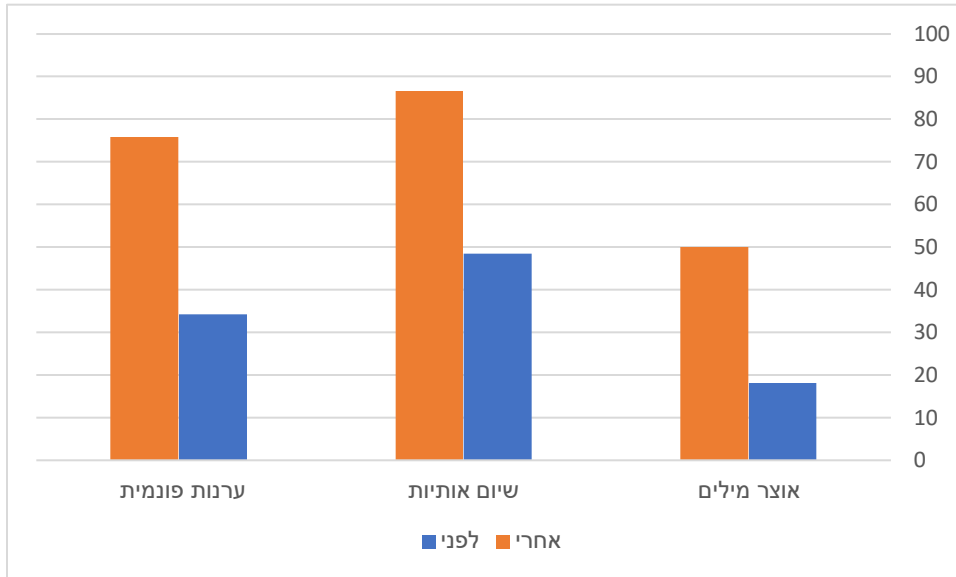
מחקרים מהשנים האחרונות מראים כי ילדים יוצאי מדינות חבר העמים ואתיופיה אינם משתווים בהישגיהם הלימודיים לבני הארץ גם לאחר שנות שהות מרובות בישראל. בהישגים בעברית, למשל, סגירת הפערים בין ילדי שתי הקבוצות לישראלים נמשכה בין חמש לאחת עשרה שנים. הממצאים במתמטיקה דומים. הכישלון היחסי של ילדי מהגרים במתמטיקה מוסבר במחקר זה אף הוא במידה רבה באי-שליטה מספקת בעברית: גם במקרה של מתמטיקה מדובר בשליטה ב'שיח אורייני', כלומר שפה אוריינית- בית ספרית, שהיא שונה מאוד מהשיח 'השיחתי' הנדרש לתקשורת בחיי היומיום. על כן ילדים עולים זקוקים לתמיכה רבתי בתהליך לימוד השפה החדשה.

רכישת העברית חיונית לתלמידים העולים לא רק לשם השתלבותם בחברת התלמידים ובחברה הכללית אלא גם ובעיקר כי היא האמצעי להעברת הידע הלימודי בכלל המקצועות בבית הספר. על התלמידים העולים לרכוש לא רק ידע לשוני תקשורתי אלא עליהם לקלוט את לשון הלימודים, את אוצר המילים המיוחד של כל אחד ממקצועות הלימוד ואת מאפייני השיח הכתוב של מקצועות אלו. בעוד שהשליטה בלשון לצורכי תקשורת יום-יומית מושגת בזמן קצר יחסית, השליטה בשפה הלימודית דורשת זמן רב ועבודה קשה. הספרות מצביעה על טווח של כ-חמש שנים לפחות לשליטה בשפה ברמה של דובר ילידי.

הליך וממצאים

הפרויקט מלווה בהדרכה, ייעוץ וליווי מחקרי צמודים על-ידי מרצים מן החוג לחינוך וחברי המרכז לחינוך אורייני המומחים בפסיכולוגיה של השפה והקריאה ועל-ידי מומחים מתודולוגיים במחקר הכמותי והאיכותני. בפרויקט שותפות סטודנטיות הלומדות באשכול לקויות למידה ובאשכול אוריינות. הסטודנטיות מגיעות לבתי ספר יסודיים בעיר עכו ועובדות עם התלמידים על פי תכנית מותאמת אישית. התקדמות התלמידים נמדדה. מקבלי הסיוע הראו שיפור בכל המדדים בעקבות השתתפותם בתכנית הסיוע.

אחוז השיפור (הפער בין הסוף להתחלה) במבדקים השונים

סיכום פרויקט נעלה ונצליח

המכללה סבורה שלמוסדות אקדמאיים, ובוודאי למכללות האזוריות, יש מחויבות להיענות ככל האפשר לצרכי הקהילה בה הם פועלים, תמיכה בילדי העולים בעיר עכו, וודאי תוכל לסייע רבות לקידום האקדמי ולצמצום הפער שבינם לבני כיתתם. כבר מספר שנים עיר עכו הפכה לעיר קולטת עלייה. רק מתחילת שנת 2019 הגיעו 203 משפחות ממדינות חבר העמים והצטרפו למאות משפחות שהגיעו כבר קודם. נכון להיום כ-24% מסך כל התושבים בעיר הם עולים.

הפרויקט מתמקד באוכלוסייה הולכת וגדלה של ילדים עולים חדשים. ידוע לנו כי בתי ספר עושים כל מאמץ לשלב את הילדים הן מבחינה לימודית על ידי הקנייה של השפה העברית (אולפן) והן מבחינה חברתית במסגרת המשאבים העומדים לרשותם. יחד עם זאת אנו רואים כי קיים צורך נוסף בהתערבות ממוקדת יותר ובליווי אקדמי של מומחים בתחום.

אנו רואים כי הסיוע אורייני, פרטני, לפי תכנית ההוראה של המכללה מחזק את העקרונות של תכנית משרד החינוך ואף מוסיף התייחסות ממוקדת לילדי עולים עם חסך אורייני בשפה, ומשפר את הישגי התלמידים העולים בתחום אורייני בצורה משמעותית יותר, ובתחומי לימוד נוספים.

